

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen
Kemi og Fødevarekvalitet/DLI
Dep sagsnr.: 29377
Den 5. februar 2015
FVM 374

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte stoffer i fødevarer, for så vidt angår bly (komité-sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af visse grænseværdier for bly i fødevarer samt fastsættelse af grænseværdier for nye produkter på baggrund af en skærpet vurdering fra EFSA fra 2010. Forslaget indebærer nye grænseværdier for modernælkserstatning og babymad samt ændrede grænseværdier for visse frugter og grøntsager, blæksprutter og vin. Forslaget vurderes at medføre en uændret eksponering for bly i kosten i Danmark, på nær for babymad og frugtjuice, hvor eksponeringen vil være mindre. Forslaget vurderes at medføre et marginalt forbedret beskyttelsesniveau i Danmark. Forslaget forventes sat til afstemning i den Stående Komité for planter, dyr, fødevarer og foder (SCoPAFF) den 11. februar 2015. Fra dansk side kan forslaget støttes.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets forordning (EØF) nr. 315/93 af 8. februar 1993 om fællesskabsprocedurer for forurenende stoffer i levnedsmidler, særligt artikel 2, stk. 3.

Forslaget behandles i en forskriftprocedure med kontrol i Den Stående Komité for planter, dyr, fødevarer og foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité for planter, dyr, fødevarer og foder (SCoPAFF), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes sat til afstemning i den Stående Komité for planter, dyr, fødevarer og foder (SCoPAFF) den 11. februar 2015.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) offentliggjorde i 2010 en ny vurdering af bly. Denne vurdering fandt, at der ikke kunne fastsættes en nedre grænse for sundhedsskadelige effekter af bly.

Kommissionen har på basis af EFSA's vurdering fremsat forslag om ændring af visse grænseværdier for bly i fødevarer. Forslaget vil være en ændring til Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006.

Ændringerne vedrører:

- Ændrede grænseværdier for modermælkserstatning. Forslaget til ny grænseværdi for modermælkserstatning medfører, at grænseværdien for bly i pulverform hæves, mens grænseværdien for bly i flydende (konsumeret form) reduceres.
- Ny grænseværdi for babymad med særlige medicinale formål
- Ny grænseværdi for kornbaseret børnemad og anden børnemad
- Lavere grænseværdi for blæksprutter
- Ændringer af grænseværdier for visse grøntsager, specielt skorzonerrødder og majs. Grænseværdien for skorzonerrødder hæves. Grænseværdien for søde majs er uændret, mens grænseværdien for anden majs reduceres.
- Små bær med få undtagelser får lavere grænseværdi
- Lavere grænseværdi for frugt juice, som ikke er lavet af små bær
- Lavere grænseværdi for vin og aromatiserede vine produceret fra frugt høstet fra 2014 og fremefter.
- Ny grænseværdi for honning

Bly er en kemisk forurening, som findes i miljøet, og som ikke kan undgås. Forslaget medvirker til at reducere indtaget af bly under hensyntagen til, hvad der er realistisk opnåeligt i praksis.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftsproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark og forventes ikke at medføre andre ændringer af lovgivning

Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle, administrative eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser.

Forslaget vurderes marginalt at forbedre beskyttelsesniveauet i Danmark, da både baby mad og frugtjuice bliver bedre reguleret end tidligere. På trods af, at grænseværdien for modermælkserstatning i pulverform hæves betyder dette ikke, at beskyttelsesniveauet i Danmark forringes. Det skyldes, at modermælkserstatning i pulverform fortyndes 7-8 gange med vand, og at den konsumerede modermælkserstatning dermed vil overholde den nye og lavere grænseværdi for modermælkserstatning i flydende form.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

DTU Fødevareinstituttet kommenterer, at det nuværende indtag af bly i den danske befolkning (både børn og voksne) er på et niveau, som er sundhedsmæssigt betænkeligt. Det er derfor ønskeligt, at indtaget sænkes. For de fødevarergrupper, som Kommissionen foreslår grænseværdier for, er der generelt fundet væsentligt lavere indhold i fødevarer på det danske marked end de foreslåede grænseværdier. DTU Fødevareinstituttet konkluderer derfor, at de foreslåede grænseværdier ikke vil føre til en sænkning af eksponeringen til bly via fødevarer. DTU Fødevareinstituttet vurderer derfor, at de foreslåede grænseværdier ikke vil bidrage til at øge beskyttelsen i Danmark til et ønskeligt niveau.

Fødevarestyrelsen bemærker til dette, at de foreslåede grænseværdier er baseret på data fra EFSA og omfatter alle medlemsstater. Det er korrekt, at grænseværdierne kunne have været skærpet på baggrund af danske data. I EU fastsættes grænseværdier dog på baggrund af data fra alle medlemsstater fra EFSA's database, og disse viser, at det vil være problematisk at reducere grænseværdierne yderligere. Med forslaget vil det samlede beskyttelsesniveau i EU blive hævet, mens det i Danmark vil blive marginalt forbedret på grund af de lavere grænseværdier for baby mad og frugtjuice.

DI Fødevarer kommenterer vedrørende grænseværdier for modermælkserstatning i henholdsvis pulver og flydende form, at en opløsningsfaktor for pulverformen skal tages med ind i beregningen (normalt en faktor 7-8). Data viser, at max. grænser for pulverbaseret modermælkserstatning kan være fem gange højere end for den flydende form, men at en grænseværdi lavere end 50 ppb for bly i modermælkserstatningspulver ikke er realistisk. Til de øvrige ændringsforslag har DI Fødevarer ingen bemærkninger.

Landbrug & Fødevarer og Sedan kommenterer samstemmende, at grænseværdien for bly i modermælkserstatninger og tilskudsblandinger ikke skal baseres på produkter i pulverform, men på flydende produkter der er klar til brug. I praksis vil forslaget, såfremt det vedtages i sin nuværende form, betyde, at der ikke kan bruges den samme råvare til de to typer af produkter (henholdsvis produkter i pulverform og flydende produkter, der er klar til brug). I fald at der skal være en grænse for produkter i pulverform, bør denne fastlægges i forhold til flydende produkter med brug af den generelle faktor 8 ved rekon-

stituering. Denne faktor anvendes i Codex Alimentarius. Ovenstående understøttes af, at der i artikel 2 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 står, at der skal tages hensyn til ændringer i koncentrationen af det forurenende stof forårsaget af tørring eller fortynding.

Fødevarestyrelsen bemærker til dette, at der ikke er foreslået anvendt den sædvanlige fortyndingsfaktor mellem pulver og flydende form, da drikkevandet, som anvendes til fortyndingen også kan indeholde bly, hvorfor denne fortyndingsfaktor ikke giver mening i dette specifikke tilfælde. Fødevarestyrelsen bemærker, at problemstillingen vedrørende en faktor til rekonstituering stadig diskuteres i Codex Alimentarius.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Bly forekommer i små mængder i mange forskellige fødevarer, især som følge af luftforurening. De vigtigste kilder til bly i kosten er vin, frugt og grøntsager samt kornprodukter. De mest kritiske sundhedsmæssige effekter af bly er påvirkninger af centralnervesystemets udvikling, herunder evnen til at lære og huske. I EU findes allerede grænseværdier for indholdet af bly i de fleste relevante basisfødevarer.

Regeringen støtter, at befolkningens eksponering for bly begrænses af hensyn til folkesundheden. Fødevarer vurderes at være en væsentlig kilde til menneskers eksponering for bly, hvorfor en øget regulering af indholdet af bly i fødevarer øger fødevarerens sikkerhed.

Regeringen vil generelt arbejde for lavere grænseværdier for bly, men vil kunne acceptere de foreslåede værdier, som medvirker til at reducere indtaget af bly.

Fastsættelsen af flere grænseværdier vil også lette kontrollen og egenkontrollen, da specifikke grænseværdier er lettere at anvende, end at fødevarerens virksomheder selv skal lave konkrete vurderinger i henhold til fødevarerforordningens artikel 14, hvorefter fødevarer ikke må markedsføres, hvis de er farlige.

På den baggrund agter regeringen at stemme for forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på de umiddelbare tilkendegivelser i Den Stående Komité for planter, dyr, fødevarer og foder (SCoPAFF) vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.